

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Francisci Tvrriani Societatis Iesv, Aduersùs Magdeburgenses Centuriatores pro Canonibus Apostolorum, & Epistolis Decretalibus Pontificum Apostolicorum, Libri Quinq[ue]

Torres, Francisco de

Coloniae, 1573

VD16 T 1629

Cap. X. Responsio ad id, quod contra epistola[m] Victoris obijcitur, & quomodò, & quamobrèm, non ad Theophilum Caesareae Palaestinae scripserit Victor, & cuius Alexandri[a]e esset episcopus ille ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-29685

I. Cor. 14.

ter gentiles exercere authoritate sua non poterant, an non satis erat, aut nō tutius & cautius, eas ipsas literas apud episcopos seruari, quàm cum literis Pontificis ad omnes ecclesias mitti, & eas publicè recitari? Atquē non hoc fit, neque fieri opus est, cūm episcopi aut patriarchæ inter Turcas eiusmodi literas, vt pauld antè docebam, ab illis præsidibus prouinciarum, quos Baxas Turci appellant, impetrant. Restat igitur, vt sicut in vetusto exemplo legimus, sic legendum sit, quod & ratio ipsa satis per se confirmat, & necessitas ac consuetudo, quæ ex apostolica traditione manauit. Semper enim in ecclesia fuerunt interpretationes linguarum, siue sermonum. Cæterum si benedixeris (inquit) spiritu, qui supplet locum idiotæ, quomodò dicet, Amen, super tuam benedictionem? quoniam quid dicas, nescit. Nam tu quidem benè gratias agis, sed alter non ædificatur. Quid prodesse poterant Euaristi literæ decretales de nuptijs prohibendis, si non, vt decebat, fierent, si quid literæ dicerent, nesciebant? Quid isto suo decreto Pontifex Euaristus apud Pœnos profecisset, si lingua eis locutus fuisset? neq; fuisset simul qui prophetaret? Misit igitur Pontifex literas, quæ lingua loquebantur, & cum eis simul literas, quæ prophetarent. Quas idcirco literas prophetarum vocauit, id est, interpretum. Sed dicet fortassis aliquis ex limatulis istis, cur non potiùs dixit Pontifex interpretationem literarum, quàm literas prophetarum? Ecquid interest, sic, an secus, dicere, si vtrunque idem valet? Qui enim dixit interpretationes sermonum, & rursus vnus interpretetur: idem dixit, prophetæ duo aut tres dicat. At secūdum istum dicere debuisset, Interpretationes à duobus aut tribus fiant. Sed nihil interest. Qui enim interpretatur, dicit: & quod interpretatur, ipsius efficitur, non vt authoris, sed vt interpretis. Quis enim, cūm audit dici sermonem interpretis, nō statim intelligit dici interpretationem sermonis? Sic cūm Pontifex Euaristus literas prophetarum, id est, interpretū, suis adiunxisse dicit, nihil aliud intelligimus, neque intelligere cum ratione possumus, quàm sermonem interpretum, id est, interpretationem literarum ab interpretibus factam, quam literis suis alligauit.

I. Cor. 12. 14.

Responsio ad id, quod contra epistolam Victoris obiicitur, & quomodò, & quamobrè, non ad Theophilum Casareæ Palæstinæ scripserit Victor, & cuius Alexandria esset episcopus ille Theophilus, ad quem scripsit, & quomodò ex hac ignoratione profectus sit error Magdeburgensium, & quomodò ex ipso Eusebio Casareensi, & ex ipsa epistola Victoris demonstratur, neque scripsisse, neque scribere debuisse ad Theophilum Casareæ: & quare Magdeburgenses studuerunt, vt hæc epistola Victoris ficta esse videretur. Item quomodò ex ijs, quæ Polycrates ad Victorem scripsit, videatur agnouisse eum caput ecclesiæ, & quomodò hoc ipsum ex Irenæo clariùs adhuc demonstratur.

Cap. 10.

Notã.

NOtârunt præterea Magdeburgenses ad negandum epistolam Victoris, decimi quinti post Petrum Pontificis, quod Theophilum vocet episcopum Alexandrinum, cum Cæsareæ, inquiunt, & non Alexandrinus, fuerit. Sed esto, fuerit quidem Theophilus Cæsareæ Palæstine episcopus, quis hoc negat? at rursus quid obstat, quo minus esset eodem tempore alter Theophilus Alexandria episcopus? præsertim cum hoc Victor Pontifex dicat: & idem post eum Damasus affirmet. nos ergo fuisse probamus, quia hi duo grauissimi Pontifices & antiqui testatur: Magdeburg. verò non fuisse probant, quia Theophilus, inquiunt, fuit episcopus Cæsareæ, quod perinde est, ac si dicerent, Theophilus fuit episcopus Cæsareæ, ergo hic Theophilus non fuit tunc episcopus Alexandria. rectè hoc: at illud rursus non rectè concludunt, ergo non fuit alius Theophilus episcopus Alexandria. Vndè enim hoc probant, non fuisse alium Theophilum Alexandria episcopum? quod quidem necessè erat, probare. ac de Alexandria Africa probare quidem poterant, cui Libya, Aegyptus, & Pentapolis subiectæ erant: quia eo tempore, id est, Victoris Pontificis, episcopus Alexandria huius erat Demetrius Iuliani Patriarchæ successor, vt author est Eusebius Cæsareensis. at non de hac Alexandria loquitur Victor Pontifex in epistola sua, quam isti negant, sed de Alexandria Asia, siue illa, quæ Alexandria Asia dicitur, quæ est in lib. 6. Ptolemæi c. 17. tabula 9. Asia: siue illa, quæ Alexandria Oxiana, quæ est in lib. 6. c. 12. tabula 7. Asia. Loqui verò Victorem Pontificem non de Alexandria Africa, quæ ad meridiem est, sed de Alexandria Asia, quæ est ad Orientem, quis dubitare potest? si attentè & consideratè legat, quæ Eusebius Cæsareensis lib. 5. historiæ ecclesiasticæ scribit, ortam esse eo tempore quæstionem illam de Pascha, ex eo, quod cunctæ per Asiam ecclesiæ luna 14. Pascha celebrarent, cum reliquis ecclesijs per vniuersum orbè consuetudo non esset sic celebrandi. ex quo fit, vt necessarium sit, scripsisse Pontificem Victorem super celebratione Paschæ ad episcopum Alexandria, quæ in Asia est, qui Theophilus vocaretur, & non ad Theophilum Cæsareæ episcopum: quia Asiani erant, qui iuxta parabolam Dñi, medico indigebant, vt qui malè haberent: non autem Palæstini, qui Romanis in celebratione Paschatis consentiebant. Vndè Victor Pontifex ad Theophilum Alexandria in Asia episcopum, sic scribit: Celebritatè sancti Paschæ die Dominica prædecessores nostri iam statuerunt: & nos illud vobis eadè die celebrari solenniter mandamus, quia non decet, vt membra à capite discrepent, neq; contraria gerant: & quæ sequuntur. Hæc, inquam, Asianis & Alexandria conueniebant, qui à Romanis discrepabant, non autem Cæsareensibus & Palæstinis, qui non discrepabant. nec enim opus erat mandare illis, vt facerent, quod iam cum reliquis ecclesijs, vt Eusebius testatur, ex apostolica traditione, exceptis Asianis, faciebant. Sed vt antè dixi, Magdeburgum ad pauca respiciunt, facile enunciant. nec enim quia Eusebius meminit Theophili Cæsareæ, & non meminit per idè tempus alterius Theophili

Magd. in epist. Victo. nec intellexerunt de quo Theophilo Alexandrino loqueretur, neque de qua Alexandria.

Quò quæ Victor scripsit ad Theophilum episcopum Alexandria Asiae, non potuerunt congruere

V V   Alexan.

re Cæsarensis Alexandriæ in Asia, idcirco neque fuisse putabimus: quasi necesse sit, omnium
bus, quorum meminisse Eusebium, qui neque de epistola Victoris meminit. Confirmat ad-
erat episcopus huc magis, quod dictum est, ipsa Synodus Nicena, quæ in decreto de Pascha
alter Theophilus. eos solos, qui in Oriente erant, quos Eusebius Cæsarensis Asianos vocat,
 à reliquis omnibus cuncti orbis, qui eodem die quo Romani & Alexandri-
 ni, Africae scilicet, quæ est ad meridiem, Pascha agebant, prius discrepasse
 ait, qui tamen in Nicena Synodo cum cæteris omnibus, ut decretum fuit,
 concordarunt, & eis subscripserunt. Recitabimus decretum lib. 5. cum vni-
 formem observationem paschalem, quam Magd. condemnant, defende-
 mus. Sed vnde tanta ista Magdeburgensium morositas? quid ita anxie que-
 runt, vnde epistolam Victoris calumnientur, & tanquam falsam rejiciant? nempe,
 quia scribat in ea, causas episcoporum non licere præter sententiã Ro-
 mani Pontificis decidi, idque ita constitutum esse à tempore Apostolorum,
 liquere, aut igitur negandi erant Apostoli à Magdeburgensibus, aut episto-
 la Victoris, persuasit verò eis serpens, probabilius esse & popularius episto-
 lam negare, quale id-cumque esset, quod speciem aliquam, quantumvis falsam,
 probabilitatis ad obijciendum, & incautos fallendum habere videretur:
 quale est hoc de Theophilo Cæsareæ episcopo. Notarunt præterea, quod
 Pius & Victor in literis, ubi præcipiunt, pascha eodem modo ubique de-
 bere observari ab omnibus ecclesijs, addunt rationem, quia non deceat
 membra, id est, alias ecclesias à capite, id est, à Romana sede dissentire: sed
 huius rationis, inquit, nec Irenæus, nec Eusebius meminerunt, ubi etiam
 controuersiam describunt: neque Polycrates, nec Irenæus, neque Polycarpus,
 Iustinus, Clemens, & alij Romanum episcopum pro capite agnouerunt.]
 Tametsi non necesse erat, ut huius rationis meminissent, ostendamus tamen,
 quemadmodum non sint eius obliti, licet non sit à Magd. animaduersum.
 Etenim si Polycrati in mentem non venisset, non decere membra, id est, alias
 ecclesias à capite, id est, à Romana ecclesia temerè dissentire, neque rursus
 Pontificem pro capite ecclesie agnouisset: quorsum attinebat, ad eum scri-
 bere, & tam multis verbis & exemplis apostolicis, veteris legis de pascha
 celebrando traditione, nondum illo tempore apud Asianos illos desitam,
 commemorare? & illud ad extremum addere: Sed ego omnium vestrum
 minimus Polycrates, secundum traditionem Patrum meorum observo, eo-
 rum duntaxat, quos ab initio secutus sum. An sunt hæc eius, qui Pontificem
 non agnosceret caput esse? Deinde cum ait, multorumque orbis terrarum episco-
 porum notitiam habens plenissimè, & sanctis scripturis intedens, non per-
 turbabor ex ijs, quæ ad terrorem proferuntur, quia & maiores mei dixerunt,
 oportet magis obedire Deo, quam hominibus. Quorsum hæc, si non agnosce-
 bat in Pontifice principatum? cum enim ait, non timere se, quæ ad terrorem
 proferuntur, excommunicationem planè significat, quam Victor Pontifex
 omnibus ecclesijs Asiae denunciauit, ut idem Eusebius narrat. Si nullus epi-
 scopus eos excommunicare potest, qui non sunt ditionis suæ, quid opus erat
 dicere,

act. 5.

dicere, quia & maiores mei dixerūt, Obedire oportet Deo magis, q̄ hominibus? Hoc enim quod ab Apostolis mutuatus est, Apostoli quidem dixerunt, non q̄ negarent, obediendum esse Principi Sacerdotum, qui in concilio dixerat eis, Præcipiendo præcepimus vobis, & quæ sequuntur: sed quia negarent, tunc obediendum esse, cum contrarium præciperet Deus, ut Polycrati videbatur, quanq̄ falsò: & Paulus Ananiam, licet Paulum percutere iniuste præcepisset, tñ Principem populi esse, & sedere eum, ut secundum legem iudicaret, confessus est. Itaq̄ si Polycrates nō agnoscebat Pontificem, ad quem scribebat, esse primum episcopū ecclesiæ catholicæ, neq̄ sub potestate eius esse, debebat potius facere, quod p̄pheta istorum Martinus Lutherus fecit, cum à Leone decimo excōmunicatus est. Iam de Irenæo, vtrūm agnouerit principatum Pontificis, intelligi quoq̄ potest ex eo, quod in eodem libro Eusebius testatur, scripsisse eum ad Victorem Pontificē, arguissetq̄, quod non rectè fecisset, qui tot & tam insignes ecclesias excōmunicasset: non quidem q̄ non haberet eas sub sua potestate, sed potius q̄ sine ratione, ut Irenæo videbatur, excōmunicasset. ac multo etiam clariùs idem intelligi potest ex 3. eiusdem Irenæi aduersus hæreses libro: sic enim ait, Sed quoniam valde longum est, in hoc volumine omnium ecclesiarum numerare successiones, maximæ & antiquissimæ & omnibus cognitæ, à gloriosissimis duobus Apostolis Petro & Paulo Romæ fundatæ & constitutæ ecclesiæ eam, quam habet ab Apostolis traditionem, & annūciatam hominibus fidem, per successiones episcoporum peruenientē vsq̄ ad nos, indicantes, confundimus eos oēs, qui quoquo modo vel per sui placentiam malā, vel vanā gloriam, vel per cæcitatem & malam sententiā præterq̄ oportet, colligunt. ad hanc enim ecclesiam, p̄pter potentiorē principalitatē, necessè est omnem conuenire ecclesiā, hoc est, eos, qui sunt vndiquē fideles, in qua semper ab ijs, qui sunt vndiquē, conseruata est ea, quæ est ab Apostolis, traditio. An nō satis apertè significauit hoc loco Irenæus, esse ecclesiā Romanæ caput omnium ecclesiarum? Etenim si nō intelligebat esse caput, quomodò ait, necessè esse, omnes vndiquē fideles ad hanc ecclesiam conuenire, idēq̄ propter potentiorē principalitatem? Quòd si necessè est omnes fideles ad hanc ecclesiam conuenire propter traditionem, quam ab Apostolis eadem ecclesia, ut principalis, accepit, & propter fidem eius annūciatam hominibus, ergò omnes ex ea ecclesia pendent tanq̄ membra ex capite, ita ut nulla sit legitima fides, quæ cum ecclesiæ Rom. fide & apostolica traditione non concordet. aut hanc sententiam necessè est vos Magd. cōfiteri, aut hæc Irenæi verba negare: quæ aliud significare nō possunt. Etenim si Irenæus, cuius testimonium de principatu ecclesiæ Romanæ desiderari fingitis, planè testatur, per huius ecclesiæ Roman. apostolicam traditionem, ac fidem hominibus annūciatam, confundi omnes eos, qui quoquo modo, præterquam oportet, colligunt: ergò & vos hoc etiam solo confundit & conuincit Irenæus, præterquam oportet colligere, quòd ab huius ecclesiæ traditione

Act. 5.

Act. 23.

Quò Irenæus principatum quoq̄ Pontif. Rom. agnouerit, quòd hinc Magd. requirunt.

Clarissimum testimonium Irenæi de principatu ecclesiæ Roman. et episcopi eius.

Quò Irenæus traditione fidei ecclesiæ Roman. omne hæreticos, qui ab ea recesserūt, confundi dicat.

& fide discrepatis. quid ergò dicitis, Nec Irenæus, neq; Polycrates Romanū episcopum pro ecclesiæ capite agnouerunt? quasi vobis statim agnoscendus esset, si isti agnouissent: ecce agnouit Polycrates, agnouit Irenæus, vt iuxta legem in ore duorū vel trium stet omne verbum. Agnoscite ergò vos. q̄ si adhuc Irenæum agnouisse negatis, interpretamini verbum principalitatis, quod Græcè dictum esse ab Irenæo ἡγεμονίαν, si quid Græcè calleris, non dubitabitis. An igitur Irenæus τῆς ὑπαρχουσῆς ἡγεμονίαν ecclesiæ Romanæ, id est, potentio-rem principalitatē eius sitā esse intellexit in amplitudine, & splendore, ac magnificentia rerum ecclesiæ? Minimè. quid enim ista ad maiorem authoritatem, ac fidelio-rem cōseruationem apostolicæ traditionis & fidei facerent? reddens enim Irenæus rationem, cur in primis per apostolicā traditionem & fidem ecclesiæ Romanæ potius, quàm per traditionem aliarū ecclesiarum, magnarum quoq; & antiquarum, omnes hæreticos ab ea dissentientes, confundi & reuinci dicat, subiungit: Ad hanc enim ecclesiam, propter potentio-rem principalitatem, necesse est omnem cōuenire ecclesiam, id est, omnes fideles, in qua semper ab ijs, qui sunt vndiquè, cōseruata est ea, quæ est ab Apostolis, traditio. Ergò ista potentior principalitas, quā dicit, ecclesiæ Romanæ, erat causa, cur in ea semper cōseruata esset ea, quæ est ab Apostolis, traditio. Vndè ceteræ, quanuis amplissimæ & ab apostolis fundatæ, quia hoc charisma ἡγεμονίας non acceperunt, factum est, vt portæ inferi aduersus eas præualuerint, id est, hæreticos præfules habuerint. Alexandrinam dico ecclesiam, Antiochenam, Hierosolymitanam, & Constantinopol. aduersus autem ecclesiam Romanā nunquàm hæresis præualuit: nec vnquàm in ea hæreticus sedit propter potentio-rem principalitatem, id est, quia ei præest in successoribus suis princeps Apostolorū Petrus, cui dictum est à Domino, Tu es Petrus, & super hanc Petram ædificabo ecclesiam meam, & portæ inferi non præualebunt aduersus eam. Hæc est igitur potentior principalitas, quam magnus Irenæus dixit. Quòd si adhuc Magdeburgen. cedere nolunt veritati, faciunt quod est proprium hæreticorum. subuersi enim sunt, sicut Apосто. ait, & proprio iudicio condemnati, vel per suū placentiam malam, vt Irenæus dixit, quæ Græcè dicitur ἀνδάλυα: aut vanam gloriam, quæ κινδύσις: vel cæcitatem, quæ πάρωσις: & malam sententiam, quæ dicitur κακόνοια. His enim morbis laborant, qui in hæreses delabuntur, qui sunt in scripturis sanctis prædicti, & ab Irenæo obseruati, & his verbis Græcè, quantum assequor, ab eodē nominati. Præter eà hoc loco quasi accusationis suæ capita finire vellent, postremò, inquit, neque tempus, quo datè describuntur literè Alexandri, Telesphori, Pij, Aniceti, cum veritatis norma congruit. Vndecunquè rapiunt more suo Magde. quod in has epistolas iaciant, quale id cunq; sit. quibus factis sit hîc respondere, nè quid dissimulasse videamur, quod Massæus diligentissimus nostræ ætatis chronographus scripsit in plogo lib. 8. suorum annaliū, quod tamen alio loco huius operis antea recitavi, non grauabor tamen iterum

Quo vno vero
bo Irenæi con-
uincatur per-
fidia heretico-
rum negantiū
principatum
eccles. Rom.

Cur ecclesia
Ro. non præ-
ualuerint por-
ta inferi, etsi
cunctis alijs
etiā maximis
præualuerūt.

Quæ sit potē-
tior illa prin-
cipalitas eccle-
siæ Romæ. aut
quid sibi velit

Tit. 3.
Quibus vero
bu Irenæus
nulla hereti-
corum nota-
uerit.

repe-

repetere, præfertim cum hoc loco necessarium sit: Nihil hodie (inquit) incertius, quam per solos consules computare, quod partim supprimantur ab historicis, partim diuerso loco & ordine collocentur. Id autem exemplis historicorum docet. additque hoc, confiteri etiam Titum Liuium, nescire se, in multis annis qui fuissent consules: esse præterea consules bimestres, trimestres, & interdum paucarum horarum. Hastenus ille. In tanta igitur varietate, obscuritate, ac difficultate notationis temporum ex consulibus, quod inde firmum argumentum in epistolarum veritatem sumi potest? Denique ut hic confusione etiam sua conuincantur, rogemus eos, cur magis Cæsiodoro, aut Mariano Scoto, aut alijs credant, hos aut illos consules olim fuisse, cum has literas hic aut ille Pont. scripsit, quam ipsis illis Pontificibus, qui tunc fuerunt? cum hoc apud omnes constet, in Fastis consulum non raro discrepare veteres scriptores & lapides? an maiorem fidem faciet, qui rem alieni seculi scribit, quam qui sui? Si ita Magdeb. addicti sunt Fastis & consulum notationibus chronographicis, cur non recipiunt epistolam Euaristi, quæ Gallo & Bradua cōsulibus data est, ubi tempus cum norma veritatis (sic enim isti loquuntur) congruit, & nullus Chronographus dissentit? at si hanc semel recipiant, cogentur recipere epistolam Clementis ad Iacobum fratrem Domini, cui non leue testimonium, immo grauissimum, dedit in ijs, quæ ex illa epist. idem Euaristus tanquam ex Apostolica doctrina beati Petri mutuatus est. Quid si Helianus in 1. epistola Alexandri, bimestris aut trimestris consul fuit, & à Cæsiodoro etiam ignoratus, & ab alijs, quod Liuius fatetur sibi in plerisque accidisse, qui primo anno, quo esse consules ceperunt, quinque fuisse scribit: In epistola 2. Alexandri, non, Traiano & Heliano Coss. sed, Traiano & Vetere Coss. in exemplari vetusto Vaticanæ bibliothecæ scriptum est. Fuit autem Vetus consul tempore Alexandri, licet non cum Traiano, sed cum Aemilio, authoribus Cæsiodoro & Mariano, à quibus fortasse malè isti consules iuncti & locati sunt. Epistola Telephori data est, Antonio & Marco, siue Marcio, Coss. Meminit autem his temporibus Cæsiodorus Antonij & Aurelij consulū, & Antonij & Præsentis: sed cum Marcus, siue (ut est in vetusto Codice manu scripto) Marcus, prænomen sit sententia Varronis, quid si prænomen pro nomine usurpatum est, sicut etiam aliquando prænomen pro cognominibus? quod Carolus Sigonius, obseruationes annalium secutus, notauit. Sed quid ego moror in re tam incerta & obsoleta ac fallaci, & tam parui vsus? Abutatur ocio, cui suppetit, & qui à melioribus vacuus est.

Responsio ad id quod obijctur de causis secularibus in ecclesia iudicandis: quomodo id Paulo conueniat, quod Clemens & Anacletus de hac re statuerunt, neque sic contra euangelium, cum ait, Principes gentium dominantur eorum, vos autem non sic. & de ratione & causa huius decreti, & quomodo quod Clemens in epist. prima de huiusmodi iudicio causarum se-